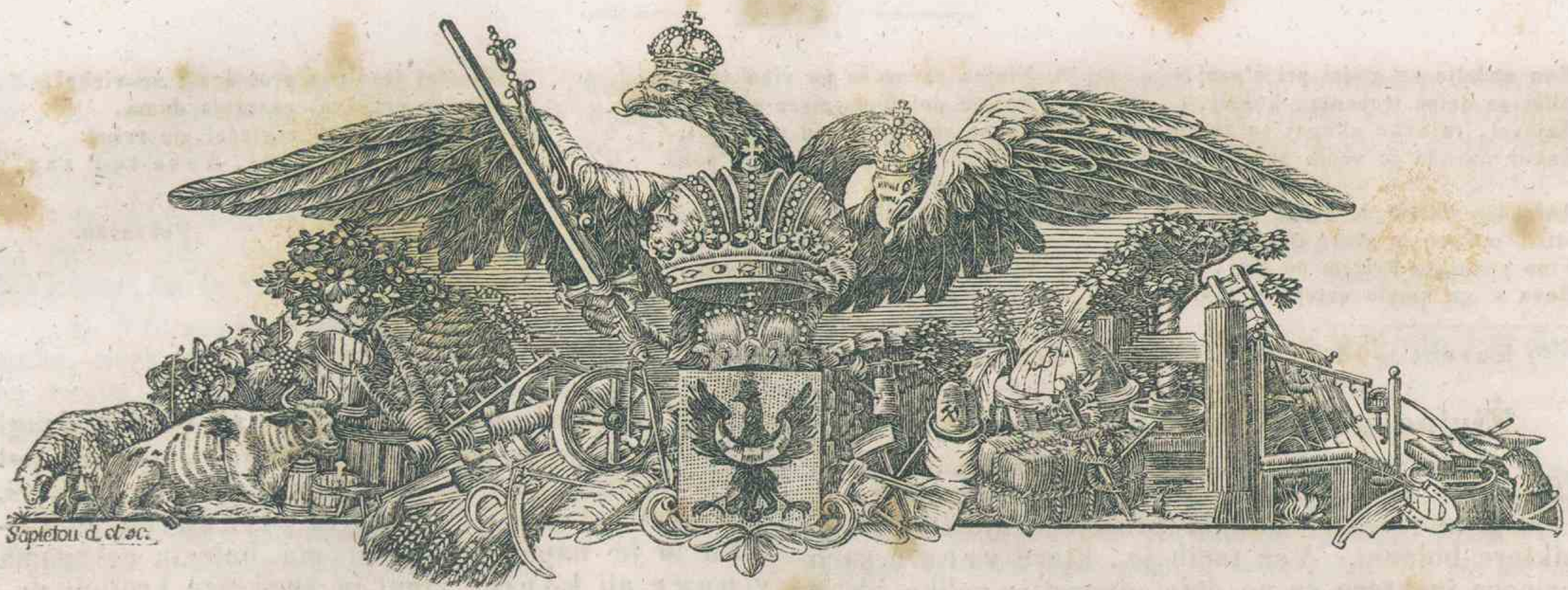



# Kmetijske in rokodélske novice.

## Na svitlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III. | *V srédo 3. Grudna. 1845.* | List 49.


### *Vodnikov napis sa mesez Gruden.*

*Kdor posim' klobase hrani,*
*Se poletu muham brani.*

## Povabljenje na novo naročilo Novic.

Novo leto se bliža in z njim čas noviga naročila na Novice. Častitljivi deležniki iz bližnjih in daljnjih krajev so tedej povabljeni, naročilo za prihodnje leto ponoviti, in so zraven tega tudi práv lepó prošeni, nam to brez odlašanja na znanje dati, de bodo perve liste prihodnjiga leta po redu dobivali. Cena ostane pri starim; za celo leto veljajo Novice 2 goldinarja; po pošti poslane pa 2 goldinarja in pol; za pol leta 1 goldinar; po pošti 1 goldinar in 15 krajcarjev. Veliko ljubši so nam naročila za celo leto zató, kér nam polletno naročevanje veliko veliko opraviti da. Naročila prejemajo vse c. k. pošte, gosp. Blaznik na Bregu v hiši Nr. 190, in pa pisarnica c. k. kmetijske družbe v Salendrovih ulicah blizo brega Nr. 195; naročivne pisma morajo potroškov proste (frankirane) biti. Novi prejemniki „Novic" naj nam svoje imena, svoj stan in svoje stanovanje natanjko zapišejo, de jih bodo brez pomote dobivali.

Poslednjimu letašnjimu listu bomo imenik vsih čast. prejemnikov, kazalo vsih sostavkov tega tečája, in pa zaglavni list z ličnim zavitkam perdjali, de se bodo listi Novic lahko v bukve zvezati in shraniti dali. Z Božjo pomočjo in prijazno podporo verlih slovenskih pisateljev bomo četerti tečaj začeli in se tudi v novim letu prizadevali, zmirej bolj našim bravcam vstreči. Kmetovavec in rokodelec bosta koristniga podučenja dovelj v njih nášla in skozi in skozi se bomo perzadevali, vse nove znajdbe na znanje dati, ktere bi vtegnile jim k pridu biti. Obsežik Novic je pa še veči in objema vse, kar je za omikaniga ali izobraženiga Slovenca vediti vredniga. Bolj ko je narod omikan, bolj mu gré vsaka reč spod rok, naj bo kmetijstvo, rokodelstvo, ali kako drugo opravilo.

To leto smo svojim bravcam zlatiga denarja vredne bukve — Vinorejo za Slovence — zastonj v roke podali. Te bukve so velik zaklad za vsaciga kmetovavca in ne le samó za vinorejca: one obsežejo na vse strani tolikanj koristnih podukov, de se zamorejo po vsi pravici kmetijska šola imenovati. Tudi prihodnje leto mislimo deležnike „Novic" s kako doklado razveseliti, ktera jim bode za Novice dani denar obilno povernila; zakaj namera c. k. kmetijske družbe ni, si z denarjem, ki ga za Novice dobí, dobiček delati, ampak ona s polnimi rokami zopet nazaj da, kar si je čez svoje potroške pridobila. Kolikor bo več deležnikov Novic, toliko več doklade bodo z njimi dobili. Naj tedaj taki možje, kterih beseda pri svojih bližnjih kaj veljá, Novice priporočajo, de se bo število prejemnikov zmirej bolj množilo, in de bo omikanje slovenskiga naroda od dneva do dneva rastlo, kakor raste rodovitno sadno drevó v dobri zemlji.

Vredništvo.

## Navada železna srajca.

Napčine družbe je hitro bil znajdel,
Ž njimi podrašal nakviško Anžè;
Tamkaj gerdó se v grehih razvadil,
Pridna nobena mu v glavo ne gre.

Lastna je skušnja ga večkrat budíla,
Drugih razgledi v očí ga bodó:
Kogar je v pesti pregreha dobila,
Tega na sveti nesreče tepó.

V pridigah sliši prestrašno resnico,
Človek pošteni poreče mu vsak:
Grešnik bo čutil od Boga pravico —
Anže si zmirej ostane enak.

Smert mu tovarša je nagloma vzela,
Kteri v enacih pregrehah je bil;
Ta je Anžeta močnó spreletela,
Sklenil je, de se bo zdej pokoril.

Nekaj pri serci ga peče no peče:
Kaj bo pred Bogam po smerti s tabó?
Marskaka solza po lici priteče,
Tedne tri zdiha čez sebe takó.

Eno nedeljo so godci pri ž'pani,
Sliši se deleč trobenta, koželj,
Rajovci, rajovke skupej so zbrani,
Kakor navada je večih nedelj.

Anže tje stane, de godce bolj sliši,
Misli pokore iz glave gredó —
Vina ponujajo križem po hiši,
Reva s' ga kmalo natepe v glavó.

Vinjen začne še po vino velvati,
Dnarje dobiti pa pivce goljfá,
Ko se začenjajo mu ustavljati
Z njimi se zadnjič v boje podá.

Kader nekoljko bojvanje pojenja,
Raja omoten, divjačen no vroč,
Kurentu *) vstreči, prederzno počenja,
Kolne pa klafa pohujšljiv na moč.

Zjutrej je šleva prot domu se vlekel,
Vinjen prepeva, razgraja domá,
Kdor ga je koli zagledal, je rekel:
Kar se Anžek učí, Anže tud' zna.

Poženčan.

*) Kurent je bil pri starih Slovijanih malik razvujzdanosti.

## Živino pozimi bolezni obvarovati.

Lažéje je živino bolezni obvarovati, kakor bolno ozdraviti.

Kader zima nastopi, pridejo z njo tudi marsiktere bolezni. Več tacih je, ktere vreme sabo prinese in ktere se ne dajo odverniti; veliko jih je pa tudi, ki bi se dale lahko odpraviti, če bi kmetovavcam skerb za svojo živino bila.

Živina sploh zbolí:

1) od slabiga vremena, ali 2) od napčne piče in pijače, ali 3) od nerodne rabe, ali 4) od slabih hlevov, 5) od v nemar pušeniga gleštanja, in 6) od nalezenih kužnih bolezin.

Iši tedej, dragi kmetovavec! vzrok bolezni kakoršne si bodi, vselej ga boš gotovo v eni ali drugi imenovanih napak našel; zatorej ti hočem v naslednjim poduku pokazati, česar moraš pozimi svojo živino varovati, de ti ne bo zboléla. Pogovorila se bova tedej:

1) Kakó zimski mraz škodje.

Hud mraz je vzrok marsikterih bolezin pri živini in pri človeku. Suh mraz ni sicer škodljiv imenovati, vender zamore veliko bolezin nakloniti; škodljivši je pa pozimsko mokro vreme. Vremenu oditi živina ne more. Dostikrat je pa kmetovavec vender sam tega kriv, če mu živina zbolí. Hud mraz, posebno z vetram, z hudo burjo in severjem je živini tolikanj bolj škodljiv, kolikor bolj smo jo v težki vpregi gnali, de je vroča in spotena bila. Prehladila se bo in dostikrat jo bo huda pljučnica napadla, na kteri živina v hudim mrazu nar rajši zbolí. Pa tudi kašelj, smolíka, kevžeh, grizenje (kolika), prisadna bolezin na parkljih in kopitih i. t. d. so dostikrat hude nasledbe prehlajenja.

Ni tedej varno, v hudim mrazu živino vetru nasproti jahati in jo do vročiga poditi.

Še lažeje bo živina takrat zbolela, kader je iz pregorkih in soparčnih hlevov pod milo nebo prišla, in bo v tacih zadevah javalne hudi bolezni odšla. Marsikteri kmetovavec se čudi in čudi, kakó de je mogel njegov konj zboleti, kér si nobeniga vzroka svest ni — to mu pa v glavo ne gré, de mu je soparca v hlevu prehlajenje naključila. Nezmerno vroči hlevi po kmetih so za živino kaj škodljiva reč.

Kakor pa vročina in soparca v hlevih škodje, ravno takó zamorejo pozimi škodovati premerzli hlevi, v kterih živina tudi zgorej imenovane bolezni dobí. Srednja mera gorkote živini in človeku nar bolje tekne.

Nar pred bodo pa konji takrat zboleli, kader jih je kmet hudó jahal ali podil in do dobriga spotil, in če se po tem pa na poti pred kako kerčmo (oštarijo) vstavi, konja vsiga spoteniga brez odeje na mrazu in vetru stati pustí, on se pa v kerčmo podá, in ondi bokal za bokalam takó dolgo kliče, dokler ga kej pod kožo gré!

Večkrat skozi odperte vrata ali po kaki drugi odperti poti sapa na konja hudo piše, de mu pot naglo nazaj vdari in takó konju bolezin naključi. Uboga živina se začne tresti in pljučnica ali kolika jo je napadla; včasih mu bolezin nategama v noge ali kopita stopi in konj gré kruljev domú. Tode tega pijan nemarnež ne vidi, konja še huje pretepa, de mora, če more ali nemore, leteti, in takó konj še huje zbolí. Domú pridši, ga izpreže in v hlev dene, brez de bi vidil, de je konj bolán.

V prav hudi zimi, če konji dolgo časa na ledu ali v snegu stojé, jim nogé v kopitih ozebejo, in tó toliko lažeje, kolikor bolj so bile poprej od dolge in hude hoje vroče in pregrete.

Vsiga tega bi se kmetovavec dostikrat lahko obvarval, če bi le po pameti s svojo živino ravnal, in če bi prevdaril, de živina ni ne iz kamna ne iz železa, ampak kakor človek le iz kervi in mesá.

Če kmetovavec vidi, de bi se njegova živina premraziti vtegnila, naj skerbí za odejo, in ko ž njo domú v hlev pride, naj ji obilno s suho steljo nastelje, de bo na gorkim stala; obilna suha stelja je nar gorkejši kolter za živino; tode od vrat proč naj tako bolno živino postavi, de ne bo šla merzla sapa na-njo; potem naj jo s hlapcam vred po celim truplu s slamnatimi vezmi takó dolgo dergne, de se zopet ogreje in potiti začne; potem naj jo pa dobro odeje, de se bo s potenjem prehlajenje pregnalo. Merzle pijače se ji ne sme po nobeni ceni dati. Če pa kašljati začne, če neče jesti, težko diha ali pa od hude bolečine ali notranjiga prisada glavo klaverno derží, če jo grize in kolje, ali če ji je prisad v noge stopil, je treba koj po umniga živinskiga zdravnika poslati, de ji bo primernih zdravil dal, če je treba, pušal, i. t. d.

Sto in stoletne skušnje pričajo, de polovica vsih živinskih in človeških bolezin od prehlajenja izvira, ki se posébno takrat primeri, če je živina iz pregorkih hlevov na mraz prišla, ali pa če se je na poti zlo spotila in potem na mrazu stala. Vročina in mraz sta si velika nasprotnika, če koj zaporedama na živinsko ali človeško truplo vdarita, in bati se je nagliga prehlajenja, kot hudiga pesá.

(Dalje sledí.)

## Pogovor

kmetiſhkiga ozheta ſ ſvojim naravoſlovja suzhenim ſinam, v meſzu Liſtopadu.

(Konez.)

O. Kakó bi bilo mogozhe, de bi ſe semlja vertila krog ſonza, ſaj vidimo le ſonze is-hajati, in sahajati, semljo pa mirno ſtati?

Ş. To ſe le vidi, v reſnizi pa ni takó; ſonze ſtojí mirno, semlja pa in doſti drusih svesd ſe vertí okrog njega. Nekaj she pamet da, de je bolj primerno, de ſe mala svesda okrog velike vertí, kakor de bi ſe velika okrog male vertíla. Ali ſe

vam ne sdi, kader se peljete po vodi v kakim zholnu, de vi mirno na mesti sedite, vse druge rezhí pa na obeh straneh bregú memo vas leté, desiravno ni takó?

O. Ako se semlja vertí, sakaj smo pa smerej na ravno tistim mestu? Kar shivim, sim smerej v Naklim, in se she nikamor nisim premésstil.

Ş. Vse rezhí s nami vred gredó: hishe, gore, mesta, zerkve i. t. d. in sdi se nam, de smo smerej na ravno tistim kraji, desiravno se suzhemo, kér smerej tudi ravno tiste rečí vidimo.

O. Pod ktero svesdo, Janes! si neki ti rojen, de si takó svojoglaven, in de si nizh ne pustish vseti?

Ş. Misslim, de pod vsimi; saj so bile she vse svesde pri mojim rojstvu vstvarjene.

O. Me ne rasumesh. Jes misslim: ktera svesda je tisto leto vladala, ko si bil ti rojen? Ş aj vsako leto posebna svesda vlada (regira).

Ş. Ali ni vsigamogozhni Bog od veka do veka vladar vsih stvarjenih rezhí, ki ne potrebuje svesd, de bi mu pomozhnize bile?

O. Bog je res vladar vsiga, pa venderle tudi pravijo, de vsako leto posebna svesda vladuje, ki ima zhes v tistim letu rojene zhloveke veliko oblast.

Ş. To le ljudje kvantajo, kakor marsikako drugo neumnost, pa je debela vrasha; vsigamogozhni Bog je stvarnik in vladar vsih rezhí na nebu in na semlji, in bres njegove volje ne pade las is nashe glave.

O. Pa saj ne bosh rekel, de repasta svesda ali svesda s metlo (komet) ne pomeni vojske in hudih shib boshjih?

Ş. Repaste svesde so premikavne svesde, ktere velike pota na nebu obhodijo, in kader pridejo bliso semlje, jih vidimo, semlja njih sharke na se vlezhe, sató, se vidi njih svitloba, ko gorezha metla, szhasama se nam spet odmaknejo, de jih ne vidimo in ljudje misslijo, de pomenijo vojsko ali drugo shibo boshjo.

O. V letu 1811 je hodila velika svesda s metlo, in kakó velike vojske so bile takrat s Franzosam!

Ş. Pa je she tudi po tem repasta svesda hodila, vender ni bilo vojske ne druge posebne shibe boshje. Perkasin repastih svesd se po navadnih natornih postavah sgodí; de se pa lahko nameri, de je ravno takrat vojska, ali de pride kaka druga shiba boshja, kader se nam taka svesda prikashe, to vsakimu she pamet da.

O. Kér toliko govorimo od svesd in nebeshkih prikasin, rad bi she svedil, kaj de je rimska zesta na nebu?

Ş. Rimska zesta na nebu se imenuje svitli nebeshki pas is tavshent in tavshent svesd, ktere so takó delezh od nas, de le njih luzh vidimo, svesd pa ne raslozhimo, in de bi vsterljena kugla potrebovala priti do nar blishne take svesde sheft do sedem sto tavshent let, zhe bi smerej v enaki hitrosti letela. Vse te svesde imajo svojo luzh, kakor sonze: so smerej na ravno tistim kraji, okrog njih se druge svesde suzhejo, ktere od njih svitlobo dobivajo in gorkoto. Pravijo ji pa rimska zesta morde sató, kér imenovana svesdna rajda proti tistimu kraju leshí, kjer Rimsko mesto stojí.

O. Janes! to so pazh zhuda polne rezhí, ktere bi vtegnile zhloveku glavo smeshati!

Ş. Lejte nesskonzhno mozh, modrost in dobroto nebeshkiga Ozheta! Vezh ko 6000 let se suzhejo te stvarí na nebu po svojih potih bres pomote, bres sadershka, in s gorezhimi snamnji prizhujejo njegovo vsigamogozhnost! Ozhe! vkloniva se in moliva Boshjo nesskonzhno mozh in modrost!

Janes Jashirk.

---

## Odgovor na vprašanje: ali je beseda *korún* prava slovenska beseda?

(Konec.)

Če pa Rovtarjem in starim babam véra ne gré, poslušajmo drugi zvon: Gosp. Ignaci Leber, méstni zdravnik v Kočévji, so bili letašno spomlad mésca Velkitravna otrôkam kôze cépit k meni prišli, in so mi od „korúna“ perpovedovali, de jim je znana beséda. In kér so že v Kočevji iz naših „Novic“ zvédili, de krompir „korún“ imenujejo, so mislili, de je hrovaška ali primorska beseda. Perpovedovali so, rekoč: Zgodilo se je, de sim pred desetimi léti k morju blizo Réke šel, kjer imam omoženo sêstro, jo obiskat. In med potam sim zavoljo nočí in hrane posiljen bil, k ljudém zavijati, in jih ene in druge rečí prositi. V néki hiši, kjer sim čez noč ostal, so mi korúna jésti ponujali, pa nisim védil, kaj mi ponujajo, dokler mi znaniga krompirja na mizo ne pernesó. Djal sim jim — še dôbro se spomnim — to pri nas na Krajnskim krompir, ne pa korún imenujemo. Kdo bi mislil, de tudi Primorci krompirju korún pravijo; če mende ravno ne povsod, vunder pa tam, kjer so gospod Leber prenočili. Toliko pa tudi rečem, de gospod Leber niso ravno kaka baba, de bi laží po svétu raznašali, in jim tudi sila ni, kaj taciga vganjati. — Želim pa vunder to še bolj natanjko izvéditi, in drugikrat v Novice dati, de se moji domači Slovjani od povédane resnice bolj natanjko prepričajo.

Naš preljubi in radovédni gospod domorodec L. St. tudi prosijo, de bi jih natanjko prepričali, de je beséda „korún“ tudi slovenske koreníne. Terkajočimu hočemo tudi radi iz serca odpréti. Beséda korún imá ravno tisto koreníno, kakor postavim: korén, korenjak, korenje, korenína, koreník, koreníka in enake beséde.

Grôzno bi mogel vunder svojoglaven biti, ki bi korún hôtel iz kake druge koreníne jemati. Misslim, de zloga „kor“ zavoljo *u* ne more druge matere, kakor koren zavoljo *e* iméti. De je pa beséda krompir iz némške „Grundbirn“ izkovana, je ravno takó gotova, kakor de je nemška beséda Kartoffel iz laške tartuffoli ponarejena, zató kér je bil korún popred na Laškim ko na Nemškim znan. *)

Krompir smo gotôvo Némcam vkradli, in če hočemo poštêni biti in odpušenje zadobiti, je tréba tatvíno poverniti, posébno zdaj, ko smo pravo, čisto in staro imé za krompir dobili, in Némce tudi za kraja odpušenja prositi in se jim iz serca zahvaliti, de so tolikanj časa z nami zavoljo té beséde poterpljenje iméli. —

Ko bi pa vunder naš blagi domorodec per vsim mojim pričijočim perpovedovanji per svoji glavi ostali, jim toliko povémo, de ni ravno na tem iméni („korún“) toliko ležéče, de bi vse Slovjane vkupej sklicovali, in se natanjko prepričali, de sim na ravnost resnico govoril. Če kterimu beséda „korún“ ne dopade, naj pa v prihodnjo, kakor dozdaj, ta vse hvale vrédni sadež krompir imenuje. Če ne gledamo na prave slovenske beséde, je gotovo vse eno, ali ga krompir ali korún imenujemo, de ga nam le kuharca ali gospodinja dobro pocvir-

---

*) Korún semtertje po Slovenskim tudi imenujejo: laška repica, zemljak, podzemljice, čompe i. t. d.

Vredništvo.

ka, in z mastjo pošvèrka, se nam bolj perléže. Če so pa jele „Novice“ slovenski korún v rabo jemati, je to novo znamnje, de jim je hvale vredna skerb za čisto slovenšino pri sercu, in de se prizadevajo, naš dolgo zapušen jezik čistiti od ptuje nesnage, za kar jim vsak verli Slovenec veliko hvalo vé.

V Logu per Poljanah na Kočevskim. J. Medved.

## Dopis iz Dolenskiga.

Po Dolenskim je letos letina sploh srednja bila. V nekterih krajih pa skoraj bolj slaba ko srednja. Pšenica, réž in sploh vsa stèrn je pràv lepó kazala, strašna vročina pa, ki je bila perve dni Maliserpana, jo je prehitro izzorila. Zerno je drobnó ali pa še clo gluho ostalo. Sláme je kùp, zernja pa malo. Pšenica je naj bolji takó plenjala, de so tri kopé (kopa 60 snopov) dva mernika dale. Turšica in prosó ste se srédnje skazale. Ajda je pràv košato rastla, in bo veliko žgancov dala. — Perstnine (kuhe) to je krompirja, répe in korênja se je obilno perdélalo. Répe niso ne bolhe, ne gosénce nadlégovale, pa vender ni takó debéla, kakor je bila lani. — Čebél je lanjsko zimo pràv veliko panjev pomerlo, spomladi niso kaj rojile, v ajdi so pa veliko nabrale. Kdor je létos persiljence narédil, je dobro opravil. — Za sadje létos ni bila dobra létina. Češinj je bilo pràv malo. Jabelka, hruške in čésplje so sèmtertje nemalo obrodile. Dolénci, posébno tisti, ki imajo vino, pa tudi rejo sadja premalo obrajtajo. Kamor se človek oberne, vidi divjakov veliko, ki cepljenja čakajo, pa je ni roke, de bi jih požlahtnila. Najdejo se sèmtertje kraji tudi po Dolenskim, kjer imajo veliko lepiga sadniga drevja zasajeniga, pa se tudi taki najdejo, kjer za voglam namesti sadniga drevja verbe in jagnjedi rastejo, de je kolje za nograd per rôkah. Tudi verbe in jagnedi so vinorcjcu potrebne, tode bi se imèle le po močirnih krajih saditi, po ktérih sadne drevesa nočejo rasti, verbe in jagnjedi pa še pràv radi rastejo. „Stori eno, druziga pa ne opusti“ tudi tukaj veljá. Menim, de mi bo tudi naj terdoglavniši vinorejec pustil veljati, de je veliko lépši, če je okoli hiše sadno drevje, kakor pa, če so verbe ali jagnjedi. De pa jabelčno in hruškovo dervó veliko več dobička na léto da, kakor verbino ali jagnjedovo, vsak slamar sam vé. Vinorejca le ljuba gorica preveč moti, de ima za poljodélstvo in rejo sadja in živine premalo skerbí. Gorénec se bo gotovo čudil, če mu povém, de po vinskih krajih malokteri kmet živini rézance daje. Le suhiga sená in slame ji poklaďajo. — Rés je, de je gorica telésni natori pràv prijetna stvar. V hramu per dobri kapljici, se človek razveselí in pokrepča, ter kmalo pozabi na vse svoje réve in nadloge. Rés je tudi, de vino še zmiraj nekaj verže, če se le pràv oberne; tudi to je gotova resnica, de so taki kraji, postavim, okoli Metlike in Sémiča, kjer kmet nima pod milim Bogam za nobeno drugo reč, kakor za vino denarja potegniti, de davke odrajta in druge potrébe opravi; pa mi mende tudi nobeden skušen ne bo odrékel, de je tudi rés, de sta gorica in hram pribežališe in šola veliko grésnikov. Slab gospodar dan za dnévam v gori prepiva, dokler sód kaj ima, pozabi na davke in družino, ženo in otroke, zapravlja dragi čas in premoženje; pijanec nósi svojo žejo od hrama do hrama, od gore do gore, dokler se popolnama ne poživini; z eno besédo, hrami so šola lenôbe, pijančevanja in nesramne kvantarije; šola goljufne ljubezni, loternije in prešeštva; velikokrat tudi vzrok časne in véčne nesreče. V hramih se nogradi in grunti po gerlu poženejo, velikrat clo pametni možje in žene v prešeštnike in prešeštnice, nedolžne deklice in fantje v gerde nečistnike in nečistnice preobernejo; rés je kar pregovor pravi, namreč: de je čistost rožica, ktera po goricah in okoli hramov ne raste. — Gorica bi bila pač lépa stvar, ko bi ljudje to tudi storili, kar tolikanj radi prepevajo, namreč: „Po pameti ga pimo, de pamet' ne zgubimo“. i. t. d. Oj de bi ga pač po pameti pili, de bi premoženja in duše ne zgubili! —

(Dalje sledí.)

## Zmes.

Lenuh je v nedeljo Kristjan, v pondeljik Grek, v torek Perzjan, v sredo Asirjan, v četertek Egipčan, v petik Turk, v saboto Jud; zakaj to so prazniki tih narodov. (Kweti.)

## Urno, kaj je noviga?

(Korún v Serbii) je takó dober, de ne more bolji biti, če ravno se od vsih drugih krajev sliši, kakó se letos močnó kazí. Serbski korún je takó žlahtniga plemena, de zamore vsak živež, celo pšeničniga nadómestiti. Kakó lép je hleb, ko se krompir z malo moke zmeša in zamési! (Serbske Novine.)

(Velika pojedina konjskiga mesá) je bila 12. dan Listopada v Detmoldu, poglavitnim mestu nekiga nemškiga knežistva; 200 jedcov se je vkupej zbralo, kterim je konjsko mesó, iz njega napravljene klobase i. t. d. pràv dobro dišalo. V starih časih so ljudje konjsko mesó zlo obrajtali in ga radi jedli. V Danii ga še dan današnji jedó; na Nemškim so ga začeli semtertje tudi jesti. Zakaj pa ne? Konj je nar lepši živina in njegova piča nar čedniši jed; konjsko mesó je dobriga okusa. De ga ljudje povsod ne jedó, je le stara navada.

(Druga poroka v Kamnigorici na Gorenrenskim) je bila 25. Listopada z veliko častjo obhajana. Ženin in nevesta — ubožna cvekarja — sta bila 4. Velkitravna v letu 1795 pervič poročena; on je zdej v 76. ona pa v 70. letu. Visokorodni gosp. grof Turn iz Radolce so bili starašina Matevkoca in njegove vdrugič poročene žene; visoko častitljivi kamnogoriški fajmošter gosp. Uršič so ju pa z veliko častjo poročili, v farovži krasno kosilo napravili in ju še obdarili. — Bojè ni davnej, ko je tudi v Kropi enaka druga poroka bila.

## Kupčijska vganjka.

100 kož veljá 100 goldinarjev; volovske po 5 gold.; kozje po goldinarji; polhove pa po 3 krajcarje. — Koliko jih je bilo vsake sorte? H.

| Žitni kup. | V Ljubljani 29. Listopada. | | V Krajnju 24. Listopada. | |
|---|---|---|---|---|
| | gold. | kr. | gold. | kr. |
| 1 mernik Pšenice domače | 1 | 53 | 2 | 10 |
| 1 » » banaške | 2 | 27 | 2 | 22 |
| 1 » Turšice | 1 | 24 | 1 | 22 |
| 1 » Soršice | — | — | 1 | 47 |
| 1 » Rèži | 1 | 34 | 1 | 40 |
| 1 » Ječmena | — | — | — | — |
| 1 » Prosa | 1 | 8 | 1 | 15 |
| 1 » Ajde | 1 | — | 1 | 9 |
| 1 » Ovsa | — | 45 | — | 51 |

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik* v *Ljubljani.*